

Ruim baan voor het gevoel

Ruim baan voor het wantrouwen, de intuïtie, het onderbuik- of niet-pluisgevoel.

Mijn neef van vijftientig is junior controller bij een groot bedrijf dat veel aannemers inschakelt. Bij de controle van facturen heeft hij meermaals het verzoek gekregen akkoord te gaan met antidatering, omdat dit beter uitkomt vanwege de NOW-subsidie. Of hij daarop inging? “Nee, natuurlijk niet!” Zijn antenne voor goed en kwaad is, zo groen als hij is, perfect ontwikkeld en (nog) niet verstoord door enige ruis.

Niet pluis

De Accountantskamer heeft nog geen uitspraak gedaan over NOW-fraude en dit jaar überhaupt weinig geoordeeld over fraude en witwassen. Eerdaags komt er een uitspraak over een zaak waarin een accountant wellicht fraudesignalen over het hoofd zag, maar die gaat niet over NOW-subsidies. Begin dit jaar was er natuurlijk Imtech, waar de accountants het bij de controle van de halfjaarcijfers 2012 wél goed hebben gedaan, mede omdat voor halfjaarcijfers geen controlestandaard bestaat en zij geen assurance gaven. En in juli werd de controlerend accountant van Steinhoff voor drie maanden geschorst. Maar niet omdat hij de boekhoud-fraude niet had ontdekt, want daar ging de zaak niet over. Werpt de aandacht van de beroepsgroep voor fraude en witwassen gezien het geringe aantal tuchtzaken vruchten af? Ik weet het niet, maar vermoed dat het BFT en de FIOD minder klagen. Accountants moeten hoe dan ook scherp blijven letten op signalen van fraude en witwassen. Begin dit jaar zei voorzitter Sandra Schreuder van de Accountantskamer tijdens een webinar over NOW-fraude. “Handel in de geest van de regels en volg je eigen morele kompas. En luister naar je eigen ‘niet pluis gevoel’.”

Vergismelding

Nu denk ik bij “naar je gevoel luisteren” aan een stethoscoop in het ondergoed. Maar het volgen van de intuïtie en het morele kompas lijkt mij essentieel. Principes, leidraden, groene en rode vlaggen kunnen daarbij helpen, totdat zij verworpen tot een checklist. Zeven jaar geleden werd de ‘afvinkcultuur’ gehekelde in het veelbesproken rapport In het publiek belang. Vorig jaar bekritiseerde de Britse accountancyhervormer Sir Donald Brydon tijdens het webinar over The Future of Audit de mentaliteit van het afvinken om aansprakelijkheid te vermijden. “De accountant moet wantrouwig worden.” Signalen van fraude moet je bespreken met de klant. Je hoeft de fraude niet te bewijzen. Vermoedens van

Accountantskamer

18/1193, 18/1194 en 18/1195 Wtra AK

Maatregel: geen

Vindplaatsen: ECLI:NL:TACAKN:2021:2 en ECLI:NL:TACAKN:2021:3

Accountantskamer

20/1814 Wtra AK

Maatregel: tijdelijke doorhaling voor drie maanden

Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2021:44

Accountantskamer

20/1919 Wtra AK

Maatregel: tijdelijke doorhaling voor één maand

Vindplaats: ECLI:NL:TACAKN:2021:33

witwassen moet je - intern of extern - melden als de transactie volgens jou wel eens verband zou kunnen houden met witwassen van geld of terrorismefinanciering. Aangezien je kunt - nee: moet - melden achter de rug van de cliënt om, zijn de gevolgen van een ‘vergismelding’ te overzien. Toch hebben accountants ook bij Wwft-meldingen de neiging het zekere voor het onzekere te nemen en de complete indicatorenlijst na te lopen.

Twee indicatoren

Accountants die zich laten voorstaan op branchekennis moeten feilloos kunnen aanvoelen wat ongebruikelijk is. Daarvoor heb je toch geen checklist nodig? Wat dat betreft is de nieuwe Wwft BES een grote stap vooruit. De anti-witwaswet van Caribisch Nederland is sinds 1 juli voor alle dienstverleners hetzelfde en telt slechts twee indicatoren. Bij de objectieve indicator gaat het om transacties waarbij elfduizend dollar of meer wordt betaald. Bij de subjectieve indicator gaat het - net als in de Nederlandse Wwft - om een transactie waarbij de dienstverlener aanleiding heeft om te veronderstellen dat deze verband kan houden met witwassen of financieren van terrorisme. De bijlage met de indicatoren voor dienstverleners is afgeschaft.

Weg met ruis op de antenne en ruim baan voor het wantrouwen, de intuïtie, het onderbuik- of niet-pluisgevoel! Ook bij fraude. Natuurlijk heb je dan minder houvast. Maar de onzekeren houd ik graag voor wat ik tijdens mijn vakantie las: *Uncertainty makes you crazy, certainty makes you stupid.* ←